Toelichting bij pdf dashboard 3e kwartaal 2023 gemeente Duiven

In de pdf van het dashboard ziet u de financiële prognoses, het verloop van de maatwerkvoorzieningen en enkele indicatoren met betrekking tot Wmo en Jeugd.

De financiële prognose voor heel 2023 is berekend op basis van de beschikbare gegevens t/m het 3e kwartaal 2023.

De volgende onderdelen uit het dashboard worden hieronder toegelicht:

<u>WMO</u>

Ten opzichte van de financiële prognose van het 2e kwartaal is er nagenoeg geen verschil.

De verwachting is dat de uitgaven voor Wmo (huishoudelijke ondersteuning/begeleiding/groepsbegeleiding/activerend werk) in 2023 ongeveer € 570.000 hoger zullen zijn dan wat er nu begroot is voor 2023 (na verwerking van het bedrag van € 200.000 uit de voorjaarsnota 2023). Het verschil van de uitgaven 2023 met 2022 betreft ongeveer € 800.000.

Belangrijkste oorzaken hiervoor zijn:

- de indexering van de tarieven van alle voorzieningen.
- de stijging in het aantal cliënten dat gebruik maakt van de algemene voorziening Huishoudelijke ondersteuning stijgt fors vanaf 2022. Stand aantal cliënten op 01-10-23 vergeleken met de stand op 01-10-22 laat een stijging zien van 13,4 %. De stijging wordt o.a. veroorzaakt door vergrijzing van de inwoners. Zie hiervoor ook de grafieken ('Leeftijdsopbouw' en 'Aantal per leeftijd en geslacht') op de laatste pagina. Begin 2023 waren de aantallen bij de groepen van 50-60 jaar en 60-70 jaar het hoogst, terwijl dit in 2017 nog de groepen 50-60 jaar en 40-50 jaar waren. De groep 70-80-jarigen is ook gestegen. De gemiddelde leeftijd is ongeveer van 42,3 op 01-01-2017 naar 44,5 gestegen op 01-01-2023. Maar ook het abonnementstarief speelt een rol in de toename van de aantallen.
- de extra tariefstijging (naast de normale indexering) van deze algemene voorziening maar ook van de maatwerkvoorziening Huishoudelijke ondersteuning. De tarieven uit 2022 konden niet meer als kostendekkend worden beschouwd. De regiogemeenten hebben het betalen van reële tarieven voor jeugd & wmo hulp als een van de belangrijke pijlers aan Module inkoop meegegeven.
- begeleiding/groepsbegeleiding: we zien een dalende trend ten aanzien van de groepsbegeleiding vanwege de inzet op algemene voorzieningen. Individuele begeleiding daarentegen is toegenomen als gevolg van de extramuralisering van zorg voor mensen met psychosociale problematiek.

Maatregelen om de kosten te drukken:

- zoals gemeld in de voorjaarsnota 2023 gaan we de vier mogelijkheden onderzoeken waarmee de kosten kunnen worden gedrukt voor huishoudelijke ondersteuning en waarmee tevens wordt ingespeeld op ontwikkelingen zoals vergrijzing.
- in de nabije toekomst kunnen we gebruik maken van het landelijk Wmo-voorspelmodel, waarmee voor 5 jaar het aantal Wmo-gebruikers kan worden voorspeld op gemeenteniveau. Vanwege ons huidige registratiesysteem is dit technisch niet mogelijk. Dit systeem wordt dit jaar nog vervangen. Aansluiten is daarna wel mogelijk.
- binnen de Transformatieagenda van Samen Sterk wordt hard gewerkt aan het versterken van preventieve voorzieningen en lichtere vormen van hulp. Met als doel dat maatwerk kan

worden geleverd voor onze inwoners. Zodat een goede afweging kan worden gemaakt of en wanneer inzet op de maatwerkvoorzieningen van de Wmo nodig blijkt. Of wanneer aanspraak kan worden gemaakt op de individuele voorzieningen van de Jeugdwet. We voeren steeds het gesprek over kostenbeheersing op de van toepassing zijnde momenten in de Planning en Controlcyclus.

JEUGD

Ten opzichte van de financiële prognose van het 2e kwartaal is er nagenoeg geen verschil.

De verwachting is dat de uitgaven voor individuele voorzieningen Jeugd ongeveer € 460.000 hoger zullen zijn dat wat er nu begroot is voor 2023 (na verwerking van het bedrag van € 700.000 uit de voorjaarsnota 2023). Het verschil van de uitgaven 2023 met 2022 van € 675.000 betreft o.a. de tariefstijgingen.

Belangrijkste oorzaken voor de hoogte van de uitgaven zijn:

- de wijziging van het woonplaatsbeginsel met ingang van 1 januari 2022 heeft structureel gevolgen voor de uitgaven, omdat bij de jeugdigen die hierdoor voor rekening van gemeente Duiven zijn vooral zwaardere voorzieningen hebben, waaronder verblijfsvoorzieningen. De jeugdhulp voor jeugdigen die toen zij in zorg kwamen woonachtig waren in onze gemeente, moet vanaf 2022 door onze gemeente worden betaald.
- er zijn een aantal dure landelijke voorzieningen, waaronder 2 voorzieningen die samen € 360.000 per jaar kosten en gestart zijn in 2023.
- er zijn in 2023 meer zwaardere verblijfsvoorzieningen dan in 2022.
- in 2023 is er een stijging te zien in voorzieningen voor behandeling, waaronder de stijging van de zwaarste behandeling.
    - Mogelijke verklaring hiervoor is dat in de afgelopen kwartalen door de consulenten van het sociaal loket, inclusief extra inhuur, hard gewerkt is aan het wegwerken van achterstanden. Een van de gevolgen hiervan is een mogelijke toename van de inzet op behandeling of op verlenging van bestaande behandelduur van cliënten.
    - Ook bij de zorgaanbieders bestaan wachtlijsten. Aanpak ervan kan schommeling in het beeld van kosten laten zien. Daarnaast kunnen de daar tevens aanwezige personeelstekorten voor de cliënten leiden tot uitgestelde zorg, opnieuw oplopende wachtlijsten en daarmee toenemende zorgzwaarte in de vorm van zwaardere (meer specialistische) vormen van behandeling. Hierdoor is een inhaaleffect van die aanpak pas in een later stadium zichtbaar.
    - Dit beeld van een (lichte) stijging van de voorziening behandeling is ook zichtbaar binnen de gemeenten in de regio Centraal Gelderland.
    - De nasleep van de coronaperiode heeft een langdurige effect op de problematiek die bij jongeren wordt aangetroffen (spanningen, pestgedrag, depressie, ervaren prestatiedruk) waardoor de zorgvraag toegenomen is.